

Varför minst 300 vargar?

Den svenska vargstammen behöver bestå av minst 300 individer för att uppnå gynnsam bevarandestatus och kunna finnas kvar långsiktigt. Naturvårdsverket har slagit fast antalet utifrån senast tillgängliga forskning.

Både Sveriges riksdag och EU har slagit fast att Sverige ska ha en långsiktig livskraftig vargstam med gynnsam bevarandestatus. Men hur sätter man en lägsta nivå för hur många individer som behöver finnas för arten ska anses livskraftig? Viltnytt reder ut begreppet ”gynnsam bevarandestatus” och vilka lagar som styr hur många vargar som minst måste finnas i Sverige.

Gynnsam bevarandestatus utgår från senaste kunskapen

– Det är en komplex uppgift att bestämma gynnsam bevarandestatus. Enligt EU:s art- och habitatdirektiv är det summan av de faktorer som påverkar arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och storleken av artens populationer. Det är med andra ord många faktorer som ska vägas in och vi förlitar oss på bästa tillgängliga vetenskapliga underlag, säger Lisa Svensson, handläggare på Naturvårdsverkets viltförvaltningsenhet.

Men den befintliga kunskapen kompletteras kontinuerligt av nya forskningsrön och ny metodik för att inventera vargstammen.

– I våra bedömningar av gynnsam bevarandestatus utgår vi från den senaste kunskapen. När ny kunskap tillkommer ser vi tillsammans med forskarsamfundet över och vid behov omvärderar tidigare bedömningar, säger Jens Andersson, handläggare på Naturvårdsverkets viltanalysenhet.

Både svensk och EU-lagstiftning gäller

Vargen är en fredad art i Sverige men skydds- och licensjakt kan medges under vissa förutsättningar. Detta regleras i jaktförordningen (1987:905) där det står att

jakt efter varg inte får ske om det försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Någon definition av vad som utgör gynnsam bevarandestatus har inte tagits in i förordningen. En sån definition finns däremot i EU:s art- och habitatdirektiv. Där anses bevarandestatusen gynnsam när uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att

- arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö, och
- artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och
- det finns, och sannolikt kommer att fortsätta finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt.

Minst 170–270 vargar enligt riksdagsbeslut från 2013

I riksdagsbeslutet *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU) står det att ”vargens referensvärde för en gynnsam bevarandestatus [...] ska vara 170-270 individer”. I samband med beslutet gav Riksdagen uppdraget till Naturvårdsverket att bedöma var referensvärdet ligger inom det föreslagna intervallet. I beslutet sägs att det referensvärde för gynnsam bevarandestatus som Naturvårdsverket fastställer ska sedan inte få underskridas. Naturvårdsverket slog då fast referensvärdet 270 utifrån då bästa tillgängliga kunskap, rapporterade till EU att referensvärdet för varg satts till 270 individer och att vargens bevarandestatus var gynnsam.

Minst 300 vargar för att uppnå gynnsam bevarandestatus

År 2015 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att utreda gynnsam bevarandestatus för varg. I uppdraget ingick bland annat att utifrån ett brett vetenskapligt underlag utreda vad som krävs för att vargpopulationen i Sverige ska anses ha gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. I slutredovisningen rapporterade Naturvårdsverket att sammantagen forskning visar att det behövs minst 300 vargar i Sverige, samt minst en ny immigrant från Finland eller Ryssland vart femte år för att vargen ska kunna anses ha gynnsam bevarandestatus.

Gäller inte riksdagsbeslutet från 2013 längre?

I riksdagsbeslutet *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7) anger man att referensvärdet för en miniminivå för varg ska ligga inom intervallet 170-270 individer. I samma beslut anges också att de stora rovdjuren ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus, som i dagsläget innebär en lägsta nivå på 300 individer.

– I fråga om vad som krävs för en gynnsam bevarandestatus har det framkommit ny forskning som gör att intervallet om minst 170–270 vargar inte längre står

sig. Eftersom det som riksdagen beslutade inte är sådant som står sig över tid utan ändras och ska uppdateras när det kommer ny forskning så är det istället siffran 300 vargar som baseras på den nya forskningen som används för att bedöma påverkan på gynnsam bevarandestatus, säger Andreas Ahlén, jurist på Naturvårdsverkets viltförvaltningsenhet.

Naturvårdsverket utgår ifrån gynnsam bevarandestatus

Så vad gäller? Naturvårdsverket gör bedömningen att intervallet 170-270 vargar inte längre anger vad som krävs för att vargen ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus. Kravet att inte riskera gynnsam bevarandestatus vid beslut om jakt finns i jaktförordningen. EU:s art- och habitatdirektiv anger att medlemsländerna är skyldiga att verka för att arter som finns upptagna i direktivet – däribland vargen – ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverkets bedömning har också fått stöd av Högsta förvaltningsdomstolen som i en dom 2016 (HFD 2406 ref 89) angav att man ”inte har anledning att ifrågasätta det vetenskapliga underlag som Naturvårdsverket har byggt sin bedömning på”.

– Vi utgår ifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag vid bedömningar om påverkan på gynnsam bevarandestatus. Och i dagsläget säger det att det krävs minst 300 vargar samt minst en ny immigrant från Finland eller Ryssland vart femte år som fortplantar sig med den skandinaviska populationen, säger Lisa Svensson.

[En hållbar rovdjurspolitik - proposition 2012/13:191](#)

[En hållbar rovdjurspolitik – miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2013/14:MJU7](#)

[Regeringsuppdrag att utreda gynnsam bevarandestatus för varg](#)

[Slutredovisning av regeringsuppdrag att utreda gynnsam bevarandestatus för varg](#)

[Högsta förvaltningsdomstolens beslut 2406 ref 89](#)

Detta är en artikel ur Naturvårdsverkets nyhetsbrev Viltnytt nr. 3 – 2018.